

HØVE OG HAVREBJERG VALGMENIGHEDER

- To grundtvigske valgmenigheder
i den danske folkekirke

Der blev lyttet efter, mens Ulla Thorbjørn holdte foredrag om sin tid som bl.a. feltpræst ved efterårsmødet d. 3. oktober 2021 i Høve Marks Forsamlingshus.

Foto: Lis Toelberg

VALGMENIGHEDERNES ADRESSER OG TELEFONNUMRE

HØVE VALGMENIGHED

Sorø Landevej 308, Høve, 4261 Dalmose

formand: Lis Toelberg Eriksen, Glænøvej 359, 4230 Skælskør. 58195692.

mail: lis.toelberg@gmail.com

kasserer: Aslaug Bugge, Ærtebjergvej 18, Tjæreby, 4230 Skælskør. Tlf: 58141020

mail: aslaug@buggeclausen.dk

kirkeværge: Ejvind Petersen, Solbakken 17, 4230 Skælskør,

tlf. 24756015 mail: amkri@c.dk

graver Berit Jensen, Venslevvej 19, 4261 Dalmose

tlf: 21236866

HAVREBJERG VALGMENIGHED

Krænkerupvej 53, Havrebjerg, 4200 Slagelse

formand: Marianne Højland Larsen, Borrevænget 7, 4270 Høng.

Tlf. 41278070 / 5885 4008 mail: hoejlandlarsen@mail.tele.dk

kasserer: Lise Lundsgaard Byhøjvej 10, 4200 Slagelse tlf. 23241272

kirkeværge: Michael Tønning, Nordvej 5, 4200 Slagelse tlf. 58530777

graver: Leif Juhl tlf. 42317071.

organist: Sanne Nielsen, Rådyrvænget 20, 4200 Slagelse. tlf. 58526226

valgmenighedspræst: Nikolai Wessel, Sorø Landevej 306, Høve. 4261 Dalmose.

Tlf. 58186542 / 61316717 mail: wesselnikolai@gmail.com - *fri mandag.*

valgmenighedernes hjemmeside: **www.hoeve-havrebjerg.dk**

ANDRE PRAKTISKE OPLYSNINGER

Kirkebil: Vil du gerne I kirke, men er det ikke muligt selv at finde til kirke, kontakt da gerne Nikolai senest lørdag kl. 12, så finder vi en løsning.

Kirkebladet er valgmenighedernes interne blad og udkommer tre gange årligt, i marts, juni og november.

Indlæg til bladet modtages med tak, og kan afleveres til Nikolai Wessel. Stof til næste nummer af bladet skal være Nikolai i hænde senest 1. februar 2022.

Tryk: HassOlsen, 4230 Skælskør, tlf. 58196474

BREV FRA PRÆSTEN

Nikolai Wessel

Når jeg sidder og gør status over hvordan det er gået i løbet af det sidste halve års tid, kan jeg næsten blive helt forpu-
stet:

Vi har haft 2 dåb, holdt 4 gange kirke-
rødder, vi har været værter for de sjæl-
landske valgmenigheders efterårs-
møde, afholdt et vellykket alsangsar-
rangement i Halkevad Mindelund, med
knapt 100 deltagere til 2 timers fælles-
sang, hvor Bent Toelberg og underteg-
nede fortalte om genforeningen hhv.
stifterne af mindelunden. Derudover
har vi (selvfølgelig) holdt en hel del
gudstjenester. Derudover har jeg været
ude til mange samtaler, og flere har
også været holdt her på mit kontor. I
forbindelse med gudstjenester og kir-
kelige handlinger, vil jeg gerne sende
en stor tak til frivillige og kirkebetje-
ningen. Det er altid en stor fornøjelse at
komme i kirkerne, hvor der er passet
på og altid pyntet dejligt op, høre mu-
sikken og nyde de pæne kirkegårde.

Noget andet, vi har forholdt os til, den
sidste tid har været først aftagende re-
striktioner og nu, senest langsomt tilta-
gende restriktioner. Disse så småt tilta-
gende restriktioner er også grunden til,
at nærværende kirkeblad udkommer
en uge efter det var planlagt, fordi vi,
hvis der skulle være nogle nye restrik-
tioner, ville jeg kunne fremlægge, hvor-
dan vi forholder os til dem her.

Lige nu diskuterer belæste folk (især i
Kristeligt Dagblad), hvorvidt Corona-
pas i kirken er rettidig omhu eller et
indgreb i religionsfriheden. Som det ser
ud lige nu, bliver det først et krav ved
200 deltagere indenfor, og selvom vi
(med lidt god vilje) har plads til 200 i
kirkerne, er det ikke ofte, det er nød-
vendigt, og vi vil derfor, tilsyneladende,
i første omgang gå fri, Coronapas eller
ej, og så kan vi glæde os over, at areal-
begrænsninger ikke aktuelt er på tale
igen.

Men vi har også tid til at se fremad. I år,
vil vi for første gang invitere indenfor i
Havrebjerg Valgmenighed til nytårsaf-
tens-eftermiddags-gudstjeneste.

Jeg håber, at det vil blive taget godt
imod, og jeg håber, at se nogle fra Høve
også, så vi sammen kan ønske hinanden
godt nytår.

Der er meget andet, som stadig sker i
kirkerne, og jeg ser frem til, at vi forhå-
bentlig kan finde en masse andre gode
arrangementer og tilbud, hvor jeg ser
frem til, at se mange medlemmer og
forhåbentligt andre interesserede også.

NW.

NYT FRA HØVE VALGMENIGHED

Lis Toelberg Eriksen

HER ER SÅ STILLE NU ...

Overskriften er ikke udtryk for, hvordan det er i Høve Valgmenighed, blot et udtryk for, at jeg op til deadline til kirkebladet, som Nikolai venligt minder om, tænker på, hvad der er vigtigt at skrive om fra Høve Valgmenighed. Denne gang var det vanskeligt på grund af det meget her er sket. Den danske troubadour Sebastian var en god inspirationskilde!

Når lyset bryder frem...

Og det gør det, hver gang vi mødes både til gudstjeneste og til vores mangfoldige aktiviteter. Og et blik på kalenderen minder om, at vi den 5. september samledes til et meget vellykket arrangement i Halkevad Mindelund, der også var Havrebjergs - og Høves fællesudflugt i år. Omkring 85 mennesker mødte op for at høre om mindelundens stiftere, om mindestenene og for at synge en række af de dejlige sange fra Højskolesangbogen!

Du er ikke alene...

Nej, vi var en fin flok samlet til den generalforsamling, det endelig lykkedes at holde midt i september, og det

lykkedes også at få hver en ledig plads i menighedsrådet besat under valget – og det er desværre ikke alle menighedsråd landet over beskåret, vi er bedt om at være i Høve Valgmenighed!

Og kursen kap det gode håb...

Efterårsmødet for de sjællandske valgmenigheder, hvor Høve- og Havrebjerg var værter i år beviste, at vi formår at lave en minutplan, der holder – også i opvasken! Det var en god dag, og det værtsskab kan vi godt påtage os en anden god gang. Og vi ønsker for valgmenighederne på Sjælland, at deres medlemstal og fremtidige aktiviteter må bæres af *det gode håb!*

Måske ku' vi finde noget at bruge hinanden til?

Vel kan vi da det, og det gør vi allerede! Vi holder møder – byder de nye i arbejdet velkommen og siger stor tak til de afgangende, vi søger fonde og holder øje med lyset i kirken - eller om det regner ind? Vi forsøger at tyverisikre haveredskaberne. Vores præst forbereder de gode prædikener (!), organisten spiller smukt på orgelet, imens rammerne i kirken er omsorgsfuldt klargjort! Og til det hele er der blomsterpyntet til alles glæde.

NYT FRA HAVREBJERG VALGMENIGHED

Marianne Højland Larsen

KUNST OG KIRKER

Vi lagde tag til "Kunst og Kirker", 13. og 14. november. De to kunstnere, som vi havde i valgmenigheden; glaskunstner, Svend Holst-Pedersen og billedkunstner, Tina Kolding, havde lagt et stort arbejde i deres udstillinger med deres flotte produkter.

I kirken, som jo er meget enkelt udstyret, kunne deres kunst udfolde sig. Kirken og kunsten klædte hinanden.

Der kom knapt 400 gæster i løbet af weekenden - 379 gæster nåede tælle- ren sidst på søndagen – og der var en summen og fotografering i kirkerummet.

Nogen kom for at se kunsten, andre for at se kirken og få en fortælling hvad en valgmenighed er.

Lørdag var det "arkivernes dag", som holdes over hele landet den anden lørdag i november, og Havrebjerg Lokalar- kiv, havde selvfølgelig også åben. I

anledning af "Kunst og Kirker" i Valgmenighedskirken, havde de lavet en særudstilling om Valgmenighedens historie, og det siger vi dem tak for. Arkivet ligger lige over for kirken, og vores gæster kunne samtidig besøge arkivet og omvendt. Udstillingen vil blive frem til sidst på året, så det er muligt at se den fortsat, i arkivets åbningstid.

GODT NYTÅR!

Nytårsaftens eftermiddag, den 31. december kl. 15:00, holder vi en gudstje- neste i kirken, hvor vi efterfølgende får et glas boblevand og ønsker hinanden godt nytår.

Alle er velkommen og vi håber, at mange af byens beboere også vil del- tage.

EFTERÅRSMØDET

.. En tak til alle, som deltog, og som gjorde det muligt.

På vegne af begge menighedsråd, vil vi gerne takke for en god dag d. 3. oktober, hvor vi sammen var værter for de sjællandske valgmenigheders efterårsmøde. Det var et godt møde i venners lag, hvor Provst – og bispekandidat – Ulla Thorbjørn Hansen samt Jens Hestbech, lektor emeritus, fhv. formand for Liselundfondet og formand for Københavns Valgmenighed, foredragede for os.

Tak, til alle som var med til at gøre det muligt; For de, som bidrog med hjælp, til at vores værtskab kunne være så vellykket, som det var. Det kræver en indsats, og at vi sammen løfter i flok, for at sådan noget kan lade sig gøre. Det kan være let at overse, for hver opgave synes at være så let overkommelig, men det må vi aldrig glemme, at det er det fællesskab vi har, hos os i Høve- og Havrebjerg men også sammen med de

andre valgmenigheder, som gør at vi stadig har noget godt og vigtigt at byde på i samfundet. Det er nødvendigt, at nogle stiller op, så vi kan organisere morgenmad og morgenkaffe inden gudstjenesten, at nogle melder sig frivilligt til at hente frokosten i Slagelse, at vi ved hvem vi kan ringe til, for at få hjælp med parkeringen, så der er plads til alle, som kommer. Og ikke mindst, at det er en selvfølge, at andre end blot bestyrelsen blev tilbage for at hjælpe til med opstilling, opvask og nedpakning.

Ikke mindst, tak til alle som deltog, og var med til at gøre det til en god dag.

(Foto: Lis Toelberg).

NY I EN VALGMENIGHED

Louise Bloch

Efter en dejlig sommer, som også rakte langt ind i oktober, har efteråret og den tidlige vinter efterhånden ramt os med 100 km. I timen. Det er på mange måder, i min verden, lidt ligesom nytårsaften. Et tidspunkt hvor man kan tænke nyt, prøve nyt og gøre op med de gamle vaner man har fået samlet sig sammen. Også selvom det kun er studiekalenderne man for alvor skifter ud i disse tider.

Derfor er det godt at se indad. Hvad er det jeg har brug for? Har jeg brug for at få malet stuen, eller har jeg brug for at jeg bruger mindre tid på mit arbejde og mere tid med familien?

For mange børn og unge, kommer det nye helt af sig selv. Skolestart, nye fag, nye fritidsaktiviteter, ny efterskole, ny ungdomsuddannelse eller ny studiestart. Det er en omvæltning, som jeg kender alt for godt. Men hvem vender man sig som ungt menneske imod, når et nye bliver lidt for – nyt? Ja, mor og far er oplagt, og det samme er vennerne. Men kirken? Ja den er for mange glemt. Hvor ville det være dejligt, hvis unge i dag, vendte sig mod kirken, for at finde en ro og "i ly" af hverdagens store og små spidsfindigheder. Forhåbentligt, ser vi snart en masse småfolk og deres forældre på kirkebænken i Høve igen.

Kirkerødder startede den anden lørdag i august, selvom det har været en træg opstart, så kører vi nu, og vi bliver ved med det! Det er glædeligt at se børn og forældre/bedsteforældre som forventningsfuldt kommer til gudstjenesten. Vi fortsætter i februar, hvor vi begynder 1. lørdag i måneden og bliver ved indtil sommerferien.

Selvom det altid er hyggeligt at komme i kirken om søndagen, ville det glæde mig, at der var mange flere nye ansigter – ja faktisk lige meget hvilken dag på ugen, dørene til kirken skulle åbne sig.

En reaktion jeg tit får, når jeg siger, at jeg som udgangspunkt altid er i kirke om søndagen er; Sover du så aldrig længe? Er det ikke svært at få passet andre ting ind? Føler du ikke du spilder din tid? – og svarene, ja de er aldrig ens. Og nu hvor jeg deler min hverdag med præsten, kan jeg for alvor se, at søndag formiddag, ikke altid passer ind, i særlige dele af livet. Hvem ved? Måske ligger fremtiden for vores små kirker (også) lørdag eftermiddag, tirsdag aften eller onsdag formiddag, med kaffe og et stykke kage. Men det fællesskab som findes i begge kirker, er bare mange flere mennesker, nye som gamle forundt at være en del af.

SALIGHED – OG ARVEGODS

Uddrag af prædiken til allehelgen 2021, Nikolai Wessel

Dette hellige evangelium skriver evangelisten Matthæus:

Da Jesus så skarerne, gik han op på bjerget og satte sig, og hans disciple kom hen til ham. Og han tog til orde og lærte dem: »Salige er de fattige i ånden, for Himmeriget er deres. Salige er de, som sørger, for de skal trøstes. Salige er de sagtmodige, for de skal arve jorden. Salige er de, som hungrer og tørster efter retfærdigheden, for de skal mættes. Salige er de barmhjertige, for de skal møde barmhjertighed. Salige er de rene af hjertet, for de skal se Gud. Salige er de, som stifter fred, for de skal kaldes Guds børn. Salige er de, som forfølges på grund af retfærdighed, for Himmeriget er deres. Salige er I, når man på grund af mig håner jer og forfølger jer og lyver jer alt muligt ondt på. Fryd jer og glæd jer, for jeres løn er stor i himlene; således har man også forfulgt profeterne før jer.«

Når kloge mennesker taler, er det en god ide at lytte efter. Det var klart for skaren, i begyndelsen af Matthæusevangeliet, som vi lige har hørt fra, hvor Jesus stiller sig op på bjerget, og begynder at tale, en af de mest kendte stykker fra bibelen, bjergprædiken.

Det er det, vi lige har hørt indledningen på. Saligprisningerne. Jesus kommer, som en anden Moses, ned fra bjerget, ikke med stentavler og de 10 bud, men i stedet med en helt ny måde, at tænke - og tale om Gud på.

Men hvad betyder salig? Den græske grundtekst siger *machaioi*, og det kan oversættes på flere måder. Salig, fremstår let altmodisch, men alligevel er der noget over de ni, nærmest messeagtige gentagelser, recitation - ni gange salig, næsten som de ni bedeslag, der indledte gudstjenesten. Salig.

I forbindelse med ny-oversættelsen af bibelen -Bibelen2020- blev oversættelsen foreslået til "heldige", andre oversættere har foretrukket "lykkelige", og *machaioi*, kan egentlig rumme alle tre ord.

Men uanset hvad de sprogkyndige og kloge mennesker vælger, så er, og vil det altid være, en anstødssten. For hvad har vi, egentlig, at være salig - heldige eller lykkelige - over, I de scenarier, Jesus i dag præsenterer os for? Ved at sørge, være forfulgt eller at hunge efter retfærdighed. Det er noget, alle normale mennesker i dag vil tage anstød af, vil gøre alt for at undgå. Så ligegyldigt hvordan vi oversætter det første ord, vil det stå tilbage som et mysterium, fordi de to dele af sætningen bare ikke hænger sammen. Som hvis jeg stod her, med sikkerhed i stemmen og proklamerede:

"salig er de autoritetstro, der blindt adlyder og marcherer i takt, når lederen befaler dem det".

Så hvis vi ikke skal ende i den situation, hvor en står, og med biblen i hånden, mener at have guddommelig opbakning til diverse uhyrligheder. For at vi ikke skal reducere kristendommen til en *bøj-nakken-og-find-dig-i-hvadsomhelst*--tro, så må vi forstå, hvilken præmis Jesus taler ud fra i dagens evangelium. Vi må forstå, at I Jesu "salige er", er en beskrivelse af ro og tro. Tro på, at der er en anden, højere, guddommelig virkelighed, en guddommelig tilstand, som ikke handlet om mig, og hvordan jeg har det, men som handler om Gud, og hvad Gud har lovet mig - og at Jesus, Guds egen søn, I dag lover mig, at det også står ved magt, selv når mit liv er kaos.

For det menneske, som har mistet en nær og kær, er aldrig salig, heldig eller lykkelig. Det menneske græder, sørger og savner over tabet.

Sorg skal ikke fikses, sorg er ikke noget vi kommer over, det er noget, vi går igennem, og som vi for altid vil bære i os, meget eller lidt, I såvel krop som sind, som den sidste kærlighedens gerning, det at erindre den vi elskede, den vi mistede.

Gud er ingen sødetablet.

Ingen psykofarmaka.

Vi kan ikke vaccinere mod sorg.

Men hvad betyder det så, når Jesus hele ni gange siger "salige er", det

spørgsmål, har jeg længe tumlet med, og med fare for at lyde som en, der har regnet det hele ud, så fandt jeg faktisk i går aftes ud af det, også til en grad, så jeg måtte genskrive en del af min prædiken her til morgen. Eller, ihvertfald hvad sandheden kan være. For jeg læste den nu pensionerede sygehuspræst Preben Koks nye bog "arvegods", og her fandt jeg svaret, på hvad det betyder. *Et ærligt træ*. Det er det, der er meningen med det. Og nu må I lige følge mig på den her. For et ærligt træ, siger Kok, er et novembertræ. Altså dem, vi ser lige nu. Et træ, som har tabt alle bladene, og som står nøgent tilbage. Blottet. Vi kan alle se, hvordan det i virkeligheden ser ud, nu, hvor al glansen, den store og prægtige trækrone er faldet til jorden og støt og roligt formulder. Nu står det tilbage, så alle kan se, hvordan det *i virkeligheden* ser ud. De knækkede grene, arrene fra stormen i fjor, resterne fra dem, der, mere eller mindre invasivt, tog bolig i os. Alt afsløres, når bladene falder af og efterlader det nøgne træ.

Og på samme måde, oplever jeg Jesu ord, om saligprisningerne. Bladene falder af, i takt med at han taler, pynten pilles af os indtil vi til sidst står tilbage i vores egen hjælpeløshed og uperfekthed. Her er ingen polerede Facebook-opslag eller sirligt tilpasser Bo Bedrebilleder, som kan tage magten over vores tilværelse.

Her er et ærligt billede, af mennesket og livet. Så nådesløst, som kun Michael

Kvium kan gøre det, når han maler sin gamle mor.

Men nej, for ligesom Adam og Eva, blev iklædt skindtøj inden de blev forvist fra edens have, bliver vi også her klædt på vores arrede, skrøbelige, nøgne krop. Hele ni gange, får vi sat troens og håbets fortegn: "salig er ..."

Preben Kok har, som pensioneret sygehuspræst, brugt hele sit præsteliv på at tale med lidende og døende. Med dem, der har mistet, og dem, som sørger. Med sygehuspersonalet, som sørger over ikke at kunne have gjort mere. Han prøver her i bogen at give sit arvegods videre, til alle dem der vil lytte og læse, og som med hans øvrige bøger, vælter det ud med visdom.

Hans tro er ikke baseret på lange og snørklet teologisk-dogmatiske læresætninger. Hans tro, er meget enfoldig, for den polemiske, ville man måske sige til den fattige i ånden. For han har erkendt, at med al den sorg, lidelse og død, som han har stået i, så har han erkendt, at kræfterne til at klare livets mest vanskelige situationer, de må hentes uden for os selv, for der er grænser for, hvad et menneske selv skal kunne.

Og ved denne grænsebom står Jesus og siger: Salige er ... du er ikke salig fordi du kan det selv, har styr på dit liv, magter tilværelsen, bliver til det, du drømmer om, får det, som du ønsker dig.

Nej, du er salig fordi du må tro, at lige meget, hvor du er, og hvordan det går dig, lige meget hvor meget du klokker i det, lige meget hvor tit du falder i, så lever du på og af en betingelsesløs kærlighed fra Gud.

Du er salig, fordi du, uanset hvordan det går dig i livet, har fået lov til at fortælle det til din far i himlene, så der ikke er noget i livet, du skal bære alene.

Du er salig, fordi du må indse, at der er grænser for, hvad du har magt over og der hvor du ingen magt har, har du heller ikke ansvaret, og dermed kan du heller ikke være skyldig.

Og igen, Preben Kok gør ikke troen til en lære, han indrømmer, at når angsten griber ham, så kan han finde på at lægge sig i fosterstilling og sige til Gud: *"nu skal du passe på mig, Gud."*

Han peger på troen som et sted at stå – en måde at leve på – et Fadervor – når vi står midt i det, som vi ikke kan og ikke magter. For kaos, det slipper intet menneske for, hverken det kaos, der kan være indeni os, eller det kaos, der rammer os udefra. Men lyder det til os i dag: Salig er du, når du står midt i kaos, for Gud lader dig aldrig alene eller i stikken.

Det betyder selvfølgelig ikke, at kaos, ulykke, lidelse og smerte som ved et trylleslag forsvinder, men det betyder, at du ikke skal bære det alene, det betyder at du må lægge det over til Gud, ja, det betyder også at du må rase og

græde og bebrejde Gud alt – For Gud er en Gud, der godt kan tåle at få skældt huden fuld. Gud skal nok blive stående, også når vi ligger ned.

Det er ikke det, vi selv ved, eller selv kan, som gør os salige. Vi er salige i kraft af det, Gud gør for og ved os gennem Jesus Kristus. Vi er frie, fordi Gud selv har befriet os ved, at hans søn gik gennem dødens mørke og ud igennem opstandelsens lys påskemorgen.

Vi er efterhånden tættere på vintersolhverv end vi er på efterårsjævndøgn. Selvom vi lige for en uge siden er gået til vintertid, føles det som om lyset er i restordre. Heldigvis er det glædelige budskab her i kirken, at opstandelsens klare lys aldrig er i rest, og at det er et lys, som minder os om, at mørket har tabt. Som minder os om, at lyset VIL sejre. Lyset, som minder os om, at vi er skabt til at være:

Lys i verden

Lys for hinanden

Lys for den som sørger, for den ensomme, for den fattige.

Eller som Naja Maria Aidt skriver det, i sangen hun skrev ud af sin egen sorg og kaos, da hun mistede sin 25-årige søn:

*Har døden taget noget fra dig,
Så giv det tilbage
Giv det tilbage
Som du fik af den døde
Da den døde var levende
Da den døde var dit hjerte
Giv det tilbage til en rose,
Giv det tilbage til et kontinent,
Giv det tilbage til en rose,
Giv det tilbage til en vinterdag,
Til en dreng der ser dig an fra hættens
mørke.*

Salige er vi, når vi af Gud igen får kræfter til at give det tilbage, som vi har fået af dem, vi har mistet.

Salige er vi, når Gud igen lader os være lys. Lys for os selv, og hinanden.

Amen.

SIDEN SIDST

DØBTE I HØVE VALGMENIGHED:

Oliver Sigurd Mundeling Hodell, døbt d. 2. oktober 2021

Valter Emil Højgård Schmidt, døbt d. 2. oktober 2021

GUDSTJENESTER

DECEMBER 2021 – APRIL 2022

DATO	SØNDAGENS NAVN	HØVE	HAVREBJERG
28/11	1. søndag i advent GÆSTEPRÆDIKANT: STUD.THEOL. BIRGITTE SCHLEDERMANN	9	11
6/12	2. søndag i advent	11	9
19/12	4. søndag i advent <i>DE NI LÆSNINGER</i>	16	11
24/12	Juleaften	16	14
25/12	Juledag	10	
26/12	2. juledag		10
31/12	Nytårsaftens-eftermiddag		15
9/1	1. søndag efter helligtrekonger	11	9
23/1	3. søndag e. helligtrekonger	9	11
6/2	Sidste søndag e. helligtrekonger	Liselund kl. 10. EFTERFØLGENDE SERVERING.	
20/2	Seksagesima søndag	9	11
6/3	1. søndag i fasten	11	9
20/3	3. søndag i fasten	9	11
3/4	Mariæ bebudelse	11	9
10/4	Palmesøndag	9	11